

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Vtrùm stare poßit actus Fidei cum evidentia in attestante.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II. Semper modalis, sed sapè categorica.

inquit, ex vi formæ nunquam erit categorica, sed modalis; non enim inferitur, ergo Verbum est incarnatum, sed ergo verum est Verbum esse incarnatum. Sed hæc subtilius dicuntur quam verius: contra ergo sic argumentor, conclusio in his demonstrationibus illata non solum est vera, sed evidenter vera, ut ostensum est num. 6. ergo ejus objectum est evidenter verum. Deinde, hujusmodi conclusiones sapè sunt categoricæ, ut in hoc & similibus syllogismis: *Quicquid Deus dicit esse, est, Deus dicit Verbum esse incarnatum, ergo est incarnatum: vel Deus dicit Trinitatem esse, ergo est.*

IX. Evidentia in attestante est evidentiæ simpliciter.

Ex his præterea habetur, nullam esse limitationem illam, quæ cum Caietano utitur Torrez citatus, & alii, nempe actum istum seu conclusionem esse quidem evidentem, sed tantum in attestante, non simpliciter. Sed contra; conclusio enim evidens in attestante deducitur ex duabus præmissis evidentissimis, quæ suâ claritate non minus necessitant intellectum ad assensum, quam ullæ omnino præmissæ in quibuscunque demonstrationibus, physicis, metaphysicis, vel mathematicis, quæ omnino habentur clarissimæ, ergo paræ est evidentia cum illis, & consequenter non secundum quid tantum evidens, sed simpliciter. Utrum autem Fides sit discursiva, & habeat rationem conclusionis propriè dictæ, declarabitur infra.

Egred ab hac evidentia atque ab illa aliâ necessitatur intellectus.

X. Non negat S. Thomas evidentiam in attestante tollere obscuritatem Fidei.

Obijciunt aliqui auctoritatem S. Thomæ, q. 5. art. 2. ubi expressè affirmare videtur, posse per miraculum fieri evidens, Deum hic & nunc loqui, rem tamen in se propterea non apparere; ergo secundum Sanctum Doctorem simul cum evidentia divinæ attestatiõis manet in objecto sufficiens obscuritas ad actum Fidei. Respondetur, non aliud velle S. Thomam, quam per miracula fieri evidens moraliter, posse Deum hic & nunc aliquid attestari, imò & esse interdum metaphysicè evidens, credibile esse eum loqui, inde tamen non haberi evidentiam rei ab eodictæ, ut benè S. Thomam explicat Bannez citatus, & alii. Quæ ulterius pro contrariâ sententiâ afferuntur, sunt hinc inde hujus decursu Sectionis soluta.

XI. Non omnis assensus ob alterius testimonium est actus Fidei.

Dicit aliquis, ille actus, qui tanquam ratione formali nititur testimonio alterius, est Fides, sed iste actus hac ratione nititur testimonio divino, ergo est Fides. Respondetur, ut actus aliquis sit Fides, nisi debet testimonio alterius præcisè ut testimonio, quod hic non contingit, actus enim ille evidens in attestante non nititur Dei testimonio quâ tali, sed ut est signum evidens existentia & veritatis rei. Quemadmodum, ut benè advertit P. Coninck citatus, si Joannem audirem mihi dicentem se vivere, actus, per quem huic ejus dicto præbeo assensum, non ei innititur tanquam testimonio, sed quatenus est signum evidens ejus vitæ, estque actus iste scientia à posteriori. Cujus indicium est, quod eodem modo ei hoc dicenti assentiar, sive verax sit, ac fide dignus, sive totâ vitâ mendaciis fuisset doctus.

Res hac declaratur exemplo ex naturalibus desumptio.

SECTIO QUARTA.

Verum stare possit actus Fidei cum evidentia in attestante.

SECTIONE præcedente ostendimus, actum, qui innititur evidentia divini testimonii, Deique veracitati perfectè cognita, esse evidentem, nec habere obscuritatem, ad actum Fidei necessariam, sed esse verè scientiam. Nunc ergo ulterius quærimus, Utrum in aliquo intellectu stare saltem Fides possit cum alio actu, per quem evidenter quis sciat dari circa tale objectum revelationem divinam, ita ut evidentia revelationis, non antecederet, seu causaliter ad assensum illum se habeat, ut in Sectione præcedente, sed eodem concomitanter. Hæc proinde quaestio de formali Fidei objecto clarè cognito procedit, quid de objecto materiali, seu attestato, si de illo aliunde habeatur evidens notitia, sentiendum sit, dicitur Sectione sequente.

I. Proponitur status præsentis difficultatis.

Quaestio procedit de objecto formali Fidei, non de materiali.

Prima sententia affirmat posse actum Fidei stare in eodem intellectu simul cum evidentia in attestante: ita Valentia hic, quaest. 5. parte primâ Vasquez 1. parte, tom. 2. Disp. 135. Suarez hic, Disp. 3. Sect. 8. p. 3. num. 26. Turrianus Disp. 9. dub. 4. Coninck Disp. 11. num. 21. Arriaga Disp. 4. Sect. 4. & alii. Secunda sententia est Fidem cum actuali evidentia attestatiõis reperiri simul nullo pacto posse: ita Durandus in 3. dist. 23. quaest. 9. num. 12. & Dist. 31. q. 4. num. 10. Victoria 2. 2. quaest. 5. art. 1. Bannez & Aragon ibidem: hoc etiam insinuat Cano lib. 12. de locis, cap. 13. Conclusione primâ, & alii non pauci.

II. Dna hinc in re opposita sunt sententia.

Ad quaestioni resolutionem notandum, duobus modis statui hominem vel Angelum posse, qui habet evidentiam in attestante, seu testimonii divini: primò ita ut non aliam habeat cognitionem revelationis seu attestatiõis, nisi evidentem, nec ullas habeat illius species obscuras, sed claras omnes & evidentes. Secundò statui potest, habens quidem evidentiam divinæ attestatiõis, seu clarè sciens Deum hic & nunc loqui, & rem illam revelare, ita tamen ut simul habeat species obscuras ejusdem revelationis, & motiva, quæ morale tantum, non metaphysicam habent cum revelatione connexionem. His positis

III. Duplici ratione statui potest is qui habet evidentiam in attestante.

Dico primò: Si quis non alias habeat species revelationis nisi claras, nec aliam illius notitiam nisi in attestante, non potest cum hac scientia elicere actum Fidei circa objectum, quod proponitur credendum. Ratio est clara; actus namque Fidei, ut Sect. 1. ostensum est, debet esse obscurus, hic autem clara omnia sunt & evidentia, nec ullum principium actus obscuri; ergo hoc tantum modo revelationem divinam cognoscens, non potest per eam elicere actum Fidei.

IV. Stare inter actus Fidei cum evidentia in attestante.

Dico secundò: Si quis habeat species obscuras divinæ revelationis, potest in aliquo casu simul cum evidentia in attestante componere actum Fidei circa idem objectum, seu mysterium revelatum. Declaratur conclusio: Contingere etenim potest, ut quis habeat evidentiam attestantis, seu clarè sciat Deum hic & nunc loqui, & rem aliquam revelare, qui tamen non sciat evidenter Deum esse infinite veracem, & quicquid dicit esse verum: potest namque homini simplici, & qui nihil ferè novit circa divina attributa, aliquid

V. Primus modus quo componitur actus Fidei cum evidentia in attestante.

SECTIO QUINTA.

Utrum aliquis in viâ habuerit evidentiâ in attestante.

Potest quis scire evidenter Deum loqui, & tamen non scire eum esse infinitè veracem.

aliquid revelare, ac simul evidenter manifestare se hoc dicere, & nihilominus non ostendere evidenter se esse infinitè veracem: imò & homo ille, quamvis habitualiter sciat Deum esse veracem, & quicquid dicit esse verum, potest nihilominus hic & nunc istud non considerare: quo casu clarè constat posse eum simul cum evidentiâ attestatiõnis seu revelatiõnis elicere actum Fidei circa illud idem objectum; quantumvis enim clarè sciat Dei revelatiõnem, inde tamen in hoc casu nulla refunditur evidentiâ in objectum credendum. Hinc, etiam cognito evidenter quòd homo aliquis loquatur, adhuc est locus Fidei humanae, quia homo non est veritatis infallibilis.

VI. Cognitiõ evidenter tam revelatiõne, quam veritate Dei, adhuc est locus actui Fidei.

Dico tertio: Etiam si quis habeat evidentiâ divinæ attestatiõnis, & simul etiam veracitatis, atque ex his eliciat actum scientificum circa objectum tunc revelatum, sitamen juxta dicta n. 3. habeat alia motiva, quæ moraliter tantum, non metaphysicè cum revelatiõne connectuntur, quæ sunt motiva credibilitatis, quibus de facto inducimur nunc in Ecclesiâ ad credendum, ut supra declaratum est Disp. octavâ; in hoc inquam casu adhuc potest ille, stante evidentiâ in attestante elicere actum Fidei circa idem objectum.

VII. Revelatiõ divina cognosci simul potest clarè & obscure.

Ratio conclusiõnis est, hæc namque duæ cognitiõnes habent se invicem disparatè, & quæque ad suum actum concurrunt, illa ad clarum, hæc ad obscurum, nec ullo modo una influit in actum alterius; ac proinde actus ob revelatiõnem obscure cognitum, & per principia obscura elicitus est actus Fidei, & ad eum requiritur pia affectiõ, nullum enim ex ipsius principiis necessitat intellectum ad assensum. Confirmatur, nam juxta communissimam sententiã, ut ostendi Disp. 50. Logicæ, potest circa objectum materiale clarè cognitum dari actus Fidei, sicque simul scientiã & Fides: si ergo clara cognitio objecti materialis non impedit actum Fidei circa illud objectum, cur illum impedit clara cognitio objecti formalis, eadem enim utrobique urgent argumenta: & sicut in illo casu evidentiâ in attestato non tollit Fidem, ita neque hic evidentiâ in attestante. Nec in hoc videtur major difficultas, quam quòd Christus simul utatur circa idem objectum diversis scientiis, abstractivâ scilicet & intuitivâ.

VIII. Evidentiâ in attestante & Fides reperiri possunt etiam in eodem actu.

Dico quartò: Evidentiâ divinæ attestatiõnis non solum non impedit, quo minus simul in eodem intellectu sit actus Fidei circa idem objectum, sed insuper non obstat quin idem numero actus possit esse Fides, & evidens in attestante: Dico itaque eundem actum ex duplici motivorum genere procedere posse, divino scilicet testimoniõ clarè & obscure cognitio, ita ut utraque hæc motiva simul ad illum actum indivisibiliter concurrant. Hæc conclusio eodem modo probatur quo Disputatiõne 50. Logicæ ostendi posse eundem actum circa objectum aliquod materiale esse scientiã, fidem, & opiniõnem, quod cum ibi late ostenderim, hic non censeo repetendum, nec formalitas scientiæ magis impedit formalitatem Fidei in eodem actu, quam actus scientiæ actum Fidei in eodem intellectu, de quo numero præcedente. Videatur Disputatiõ illa quinquagesima Logicæ, ubi hæc fusissimè sunt discussa.

Formalitas non magis impedit formalitatem, quam actus actum.

COMMUNIS Theologorum sententiã est cum S. Thoma hic, quæst. 5. art. primo, Angelos in viâ mysteriorum revelatorum habuisse Fidem tanquam principium supernaturale omnium suorum operum, & Durandum impugnant hoc in 3. d. 23. q. 9. negantem, dicentemque eos, non Fidem sed scientiã evidentem supernaturalem illorum mysteriorum habuisse, omnium operationum supernaturalium fundamentum.

I. Angeli in viâ omnium operationum suarum principium habuerunt Fidem

Hinc non levis oritur difficultas contra id quod supra, Sect. 3. num. 4. diximus, actum scilicet ex evidentiâ attestatiõnis, seu testimoniõ divini, & summæ ejus veracitatis ortum non esse Fidem, sed scientiã mysterii revelati; ex hoc namque sequi videtur Angelos tunc non habuisse Fidem illorum mysteriorum, cum nullas tunc haberint species non claras; nec ullum principium aut motivum ad actum obscurum producendum; vel ergo actus ille ortus ex evidentiâ in attestante est Fides, vel nullam tunc omnino Fidem habuerunt: de quo plura Sect. sequente.

II. Præcipua difficultas contententiã evidentiã in attestante esse Fidem.

Idem videtur de beatissimâ Virgine, quæ habuit evidentiã physicam de Virgineo suo conceptu: Lazarus etiam evidentiã physicã cognovit se à morte ad vitam supernaturali modo fuisse resuscitatum: item Apostoli resurrectionem Christi, alii alia miracula oculis spectarunt, & consequenter physicam habuerunt eorum notitiã; ergo nisi actus ex hac evidentiâ ortus, seu evidens in attestante sit Fides, hi Christo prædicanti credere non potuerunt. Sed de his minor est difficultas, simul namque habere poterunt species obscuras, & motiva non convincentia, quæ esse poterant principium actus Fidei, vel saltem non constabat ipsis evidenter hæc miracula facta esse in attestatiõnem doctrinæ, quam credebant, sicque in iis mansit obscuritas sufficiens ad actum Fidei, nec completam habebant, etiam physicant evidentiã divini testimoniõ.

III. Evidentiã physicã, quam multi habuerunt de miraculis non obscuris quo minus per veram Fidem Christo prædicanti crederent.

Circa animas etiam in purgatorio detentas peculiaris esse videtur difficultas; ipsæ namque habent evidentiã in attestante; ex sententiã quippe particularis judicii sciunt evidenter vera esse ea omnia quæ in vitâ crediderant; ergo ea jam credere non possunt, sicque non habent Fidem; nisi actus secutus ad evidentiã in attestante sit Fides. Respondetur, præter hanc evidentiã divini testimoniõ habere ipsas memoriã motivorum credibilitatis, unde per ea induci jam possunt ad credendum illa mysteria, sicut inducebantur dum adhuc essent in vivis. Sic etiam affirmant multi S. Paulum, quamvis ex specie memorativâ sui raptus, mysteriorumque in eo sibi revelatorum, habuerit eorum evidentiã in attestante, potuisse nihilominus ex communibus Ecclesiæ motivis eadem credere per veram & propriè dictam Fidem.

IV. Quo pacto in animabus detentis in purgatorio evidentiã in attestante non impedit Fidem.

Idem dicendum existimo de Prophetis, si qui rerum sibi revelatarum habuerint evidentiã, quod quamvis de omnibus passim non sit necessarium asserere, cum Fides supernaturalis ad Prophetiã rerum futurarum sufficiat, in eximiis tamen quibusdam Prophetis, Moysè nimirum, Davide & aliis, reperta fuisse videtur hæc evidentiã attestatiõnis

V. Ex Prophetis nonnulli habuerunt evidentiã attestatiõnis.